

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnistvu prejemam:

za
celo leto naprej 30 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
nških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 32.

V Ljubljani, v petek 9. februarja 1900.

Letnik XXVIII.

„Subvencionirani švindel“.

Za tem lepo zvanečim zaglavjem se »Narodov« prostovoljni sotrudnik kar z loparjem zaletava v »Gospodarsko zvezo«, ki je od vlade enkrat borih 2000 in drugič 3000 glid. dobila državne podpore v prosep kmetijstva. S tem, čenča »Narod«, država podpira »gospodarski švindel« in »klerikalno politično agitacijo« ter »meče denar davkoplačevalcev pri oknu«. Kar kosti lomijo član-karja od jeze, da kliče na pomoč državno pravdnistvo, ki naj poseže vmes, da se »vsaj iz krvavih davkov dobljena sredstva ne bodo porabljala za podpore takemu društvu«.

V resnici smešno je tako besedičenje od oseb, ki doslej še niso nikdar in pri nobeni priliki dokazali, da se jim v resnici smili denar davkoplačevalcev! A tudi frivolna je ta nevoščljivost, kakor priča inspirator dotičnega članka, ki je kljub Malovrhovim častnim besedam vendarle tisti, ki bi sedaj rad ne bil! »Gospodarska zveza« in sploh vse združeno gibanje je gotovim krogom trn v peti, ker se ni rodilo na njihovem zelniku in ker se ga ljudstvo čedalje bolj oklepa, videč v njem edino rešitev. »Gospodarski zvezi« v vsem dolgem članku ne more drugega očitati, nego da je ceneje prodajala Tomaževo žlindro, kakor pa kmetijska družba. Res, grozno hudodelstvo, kmetu ceneje prodajati kmetijske potrebščine!

Ali ne bi izvestni krogi boljše porabili svoj drago plačani čas, nego da s takimi nesmiselnimi polnijo »Narodove« predale? Naravnost žalostno pa je in značilno za naše razmere, da očita »Narod« vladi, da trpi kričečo pregreho, ker ni vprašala nižje instance, ali sme »Gospodarski zvezi« izplačati 3000 glid. podpore.

Kdo pa je ta nižja instanca? Morda li uredništvo »Slov. Naroda«, ki si domišlja, da mora vsa Slovenija plesati po njegovem trobilu? Ali pa Murnik-Pirčeva klaverna kmetijska družba, ki stoji neposredno pred po polnim polomom, ker jej kmetje trumoma obračajo hrbet radi njenega v nebo vpijočega strankarstva? Kaj »Narod« sploh ve, kedo

je bil vprašan — in li mora kmetijsko ministerstvo najpred Tavčar-Malovrh-Pirca vprašati, kam naj se obrne, če hoče kaj izvedeti o kranjskih razmerah?

Mi se pa prav nič ne čudimo, ako se je končno prepričala avstrijska vlada, da treba podpirati tudi nižje slojeve davkoplačevalcev, posebno pa obupne kmete, ki se bore za svoj žalostni obstanek. Čudili smo se le, da je to tako dolgo trebalo, da so prišli do tega spoznanja. A »Slov. Narod« se repenči nad vsakim vspehom gospodarskega napredka v naši deželi, s katerim se ne morejo ponasati njegovi patroni. Tako bi bila po njegovem načelu tudi konsumna društva vsega priporočila vredna, ko bi bili trgovci in krčmarji sami klerikalci, kakor se je izrazil liberalni prvaški prvak. Samo črna zavist govori iz »Narodovega« članka, ker je vlada od 100.000 glid. kredita za podpore v združne namene 3000 glid. dovolila »Gospodarski zvezi« na Kranjskem. Zato smelo trdimo, da je »Narodova« gonja proti tako vspešno delujoči »Gospodarski zvezi« — potencirani švindel. Povemo pa »Narodu« na uho, da se bode moral navaditi še mnogo večjih in krepkejših podpor »Gospodarski zvezi«, ki je najkoristnejša gospodarska naprava v naši deželi. In katol. narodni poslanci bodejo vedno kakor eden mož postavili ves svoj upliv za to organizacijo!

A pride še lepše. »Narod« namreč tudi piše: To je eklatanten slučaj korupcije klerikalnih poslancev slovenskih. O tem ni prav nobenega dvoma, da se ministerstvo zategadelj o delovanju »Gospodarske zveze« instančnim potom ni informiralo, ker mu je vse jedno, če je to delovanje koristno ali ne, ker je to subvencija o eminentno klerikalnega strankarskega društva hotelo podkupiti slovenske klerikalne poslance... Tudi klerikalni poslanci sami čutijo to in radi tega se tudi skrbno prikriva dovolitev te subvencije... Ta molk izvira iz strahu pred javnim mnenjem, ki

poreče, da morajo poslanci zanemarjati občne javne koristi, ako porabljaajo svoje mandate v to, da beračijo za subvencije svojim, v strankarske, v politične in v zasebne namene vstano v novljenim društvom, javno mnenje poreče, dataki poslanci ne morejo vspešno zastopati niti občnih koristi, niti koristi svojih volilcev, ker imajo vezane roke«.

To je doslovno tiskano v »Slovenskem Narodu«, ki pa se jako moti, ako misli, da je to njegovo podlo sumničenje in zlobno natolcevanje kakor bomba vplivalo na poslance kat. narodne stranke. Naravno, da je bil ta ali oni užaljen, v kolikor je sploh še mogoče po »Narodovih« umazanostih žaljen biti. V obče pa se je svet smijal — ker je »Narodov« članek poleg njegove zlobnosti — preneumen. Že včeraj so poslanci po svojem načelniku g. Fr. Povšetu izjavili v našem listu, da je vse, kar »Nar.« v tem oziru podtika poslancem, zlobno sumničenje in podlataž.

Uprav lopovska je trditev »Narodova«, »da slovenska državnozborna delegacija vsled tega ne doseže nikacih narodnih ali političnih vspehov, ker se dajo klerikalni poslanci, ki imajo večino v delegaciji, s subvencijami za strankarska podjetja kupiti, ker postavljajo svoje strankarske in osebne koristi nad narodno korist«. To more trditi le človeče, ki je zgubilo vsak najmanjši stud do obrekovanja in laži. Ako bi tudi bili poslanci kat. narodne stranke »Gospodarski zvezi«, oziroma kmetijskim drugim izposlovali državno podporo, bi bili spojnili le svojo najsvejšo dolžnost. Zadržna organizacija je edina rešitev našega ljudstva pred grozno napredujočim gospodarskim propadanjem. Ta organizacija ni nobeno strankarsko, temuč je ljudsko podjetje.

Podpiranje gospodarske organizacije je državna potreba, kakor se je nasproti slovenskim poslancem izrazil minister grof Thun, ki jim je našim in libe-

ralnim obljubil, da bo vlada podpirala gospodarsko gibanje. Zato so pa »Narodovi« liberalci grobokopi države in naroda, ki na tak nepošten način napadajo gospodarsko organizacijo našega naroda.

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. februarja.

Mej Mladočehi in konservativni veleposestniki so hoteli gotovi krogi na vsak način zaslediti nekak razpor. Povod zato jim je baje dala okolnost, da je poslanec dr. Engel oddal znano izjavo v prvi seji pravne konference samo v ime mlado- in staročeskkih zaupnikov. Zadevo je sedaj ta poslanec temeljito pojasnil in izjavil, da ni mej strankama nikakega stvarnega nasprotstva ali razpora, marveč je bila dotična izjava samo formalnega pomena, ker ni bilo mogoče pravočasno izposlovati odobrenja kluba konservativnih veleposestnikov. Gotova, nemško liberalna klika se je toraj precej spekla, ker je delala že račun na medvedovo kožo.

Pomožni in provizorni državni služabniki so dobili po dolgotrajnem molovanju vendar neko drobtino od države. Državni zakonik objavlja namreč naredbo celokupnega ministerstva kot dodatek k znemu služabniškemu zakonu, s katero se zagotavlja provizornim in pomožnim državnim služabnikom zavarovanje pri okrajnih bolniških blagajnah za slučaj bolezni. Dotične prinose je prevzela država popolno na svoj račun. V to vrsto državnih služabnikov spadajo pred vsem diurnisti. S to naredbo je vlada ustregla kričeči potrebi, ker so te vrste služabniki za svoje delo itak zelo slabo plačani.

Židovski listi in ritualni umor. Za časa, ko je bil na dnevnem redu znani skrivnostni umor v Polni in so razni listi opravičeno jeli sumiti žide ritualnega umora, je bila takoj po koncu vsa židovska klika, ki je po svojih glasilih bobnala v svet o »smešni pravljici« ter dokazovala, da pri židih kaj takega sploh ni mogoče. Predvčeranjim je pa dunajska židinja »N. Fr. Presse« sama objavila poročilo o nekem sramotnem

LISTEK.

V „svobodni“ šoli.

Doslej še nenatisnen fragment iz »4000«.

(Konec.)

Pouk se je pričel. Bili so ravno pri črki »a«. Učitelj je moral razlagati abecedo prav tako, kakor v stari konkordatski šoli. V tem toraj še niso bili napredovali!

Med poukom pa se je razvil doli v kotu, kjer sta sedela sedemletni Janezek in šestletna Franica, naslednji dvogovor:

Franica svoj nasek vihajoč:

»Gospod, vi niste kavalir. Nespodobno je taki hrčki gospodičini, kakor sem jaz, hrbet obračati«.

»E, nikar si vendar preveč ne domišljuje«.

Kar se zasliši glas gospoda učitelja:

»Tiho tam v kotu. Janez beri naprej!«

Bere: »ri ba, ro-ka, ra ca na vo-di«. V tem zaslišim za svojim hrbtom zadušeno sepetajoč glas:

»Gospodična, verjemite istinitosti mojih

»Ne motite me sedaj!« odgovori drug glasek v tenkem sopranu.

»Toda jaz se ne morem zdržati, da bi vam ne izrazil, kako zelo vas — —«.

»No vedite, da je vse vaše govorjenje zaman. S takim naj se menim, ki nosi kakor štiriletni otroci še hlače do kolen, ki se zadaj zapenjajo. To je sramota!«

Nisem več poslušal, kak učinek je napravil ta mrzel »tuš« na vročkrvnega mladiča. Hitel sem iz sobe s prepričanjem, da so otroci svobodne šole res zelo zreli.

V drugem razredu so se poučevale že najglobokoumnejše stroke človeškega znanja. Tu je učiteljaval g. Dragotin Jungovec. — Ko pridem pred duri, zaslišim strašno vpitje in razjarjene klice: »Pereat! Sramota!«

Kaj je bilo?

Učitelj je razlagal geognostiko in pokazal svojim naprednim, svobodnim učencem neko okamenelo izkopino podolgaste in okrogle oblike. — Bila je okamenela palica nekega učitelja iz leta 1800.

»To okamenino so našli pri izkopavanju starega gradišča« razlagal je g. Dragotin. V klerikalni šoli je bila ta palica stalno orodje v rokah vsacega učitelja. Z njo so kaznovali

del telesa, ki se v olikani družbi ne imenuje, ki pa je slikovito izražen na glavi našega »Zvončka«.

Videti bi morali, kako so učenci svobodne šole razjarjeni planili ko koncu, skakali na klopi, vihteli pesti in kričali, ko so zagledali to sramotno znamenje nekdanjega tiranstva! Komaj jih je umiril g. učitelj.

Drugo uro je bila geografija. Ta je bila pa poseben »metier« g. Dragotina. Razlagal jo je s pesniškim navdušenjem:

»Jaz učim geografijo. Vodim vas v tuje kraje, da opazujete tiste gigantiške podobne, tiste ovekovene kipe, spomine na nekdanje zemeljske preobrate. Gledate snežnike, občudujete tiste doline, po katerih šumlja bistar potoček svojo umirjevalno pesem, kjer je še pred nekaj meseci grmeči plaz strašil v onemoglosti utripajoče srce — —«

Tako je pel gospod Dragotin svoj slavo-spev o geografiji. Toda reči moram, da ta stroka učence ni toliko zanimala, kakor prejšnja starodavna izkopina. Morda so se zavedali, da je nauk o palici vsekako v ožji zvezi z vsakdanjim življenjem kakor tirade o geografiji. Nekateri so topo gledali predse, kakor bi jim učitelj govoril o španskih

zadnji klopi pa sta prišla dva v hud konflikt. Vlekla sta se za lase, suvala pod rebra. Gotovo je bil jeden privrženec geografije, drugi pa njen nasprotnik.

Jaz sem porabil ta čas, da si nekoliko ogledam po šolski sobi. Na steni je visela razredba ur. Z zanimanjem sem bral: »Učni načrt svobodne šole. Drugi razred. Učitelj D. Jungovec. Od 8. do 9. Nauk o prosti ljubezni. 9. do 10. Anatomija človeškega telesa obeh spolov. 10. do 11. Darwinova descendenčna teorija. Popoldne. 2. do 3. Geografija s posebnim ozirom na Sibirijo, Cejlon in Kapuo duhov. 3. do 4. Pouk o brez-verstvu«.

Med tem je bil šolski pouk končan. Azrael, angelj svobode in humanitete, zopet pristopi k meni in me spomni, da so ure mojega živja minule. Tudi sam moram priznati, da sem si želel zopet nazaj v sladki pokoj. Ta triumpf svobode! To je bilo preveč za mojo omejeno klerikalno dušo. Zdelo se mi je, kakor da se mlinsko kolo vrti v moji glavi. Hitro sem bežal ven iz krasne palače mimo lepih hiš, košatih dreves. Nebo in zemlja sta se zazibala pred mojimi očmi in »padel sem, kot mrtva padajo telesa«

umoru v Altforstu na Nizozemskem ter naslovila dotično poročilo s »Krvizeljna verska sekta«. Povodom umora v Polni ta židovski list ni »mogel« verovati na take »pravljice«, ker je bil dotični morilec žid, sedaj pa, ko se gre baje za morilca-nejuda, je pa tak ritualni umor mogoč. Ali morda hočejo židje s tem reči, da je pri kristijanah v navadi ritualni umor?

Nemški državni zbor je te dni s precejšnjo večino sklenil takozvani gledališki in umetniški paragraf Heinze-jevega zakona. Po tem paragrafu doleti onega, ki prodaja ali razkazuje sramotne slike ljudem pod 18. letom, kazen zapora do treh mesecev ali pa denarna kazen do 600 mark. Istotako velja ta paragraf za gledališne intendance, ako dovolijo predstave takih iger. Vlada se je nekaj časa upirala tej določbi, a končno se je vendar le udala. Nje zastopniki so namreč naglašali, da določba ni vselej lahko izvedljiva, ter da se bo zavlekla razprava o Heinze-jevem zakonu, ki je že skozi sedem let v razpravi. Vkljub temu je bil paragraf vsprejet s 159 proti 100 glasovom. Mogoče, da ta sklep res da vladi povod za nadaljnje zavlačevanje tega zakona, a že to je ugoden uspeh, da je večina obsodila žal zelo razširjeno nemoralno navado. In pri nas?

Javno mnenje v Angliji. Angleška vlada, oziroma pravi voditelj Chamberlain, si je s znanim glasovanjem v grajalnem predlogu priborila zmago, na katero je zelo ponosna. Toda večina, kot smo že omenili, ni bila toliko, da bi bil Chamberlain nanjo res lahko ponosen. In še za to večino se je moral poslužiti vseh mogočih sredstev in napovedovati stvari, katerih niti njegovi najvernejši kimalci ne morejo lahko umeti. Govoril je mej drugim o velikanski armadi, ki bo v najkrajši dobi vrgla ob tla hrabre Bure. Pozabili so pa ministri povedati, kako bodo v primeroma kratkem času izpolnili toliko obljubo. Javno mnenje namreč ve, da so najboljše angleške moči že premagane. Vse kar bodo dobili sedaj, ni sposobno za vojsko. Ako hoče namreč vlada pomnožiti armado na 200 000 mož, kakor se je bahal Chamberlain, mora poseči po onih elementih, ki nimajo prav nikake vaje, še manj pa discipline. Take mase so, kakor kažejo izkušnje, poveljnikom v največjo nadlogo. To pa še ni vse. Vlada nima na razpolago potrebne priprave. Že sedaj je morala napeti vse sile, da je priskrbelo potrebno opravo dosedanj armadi. Na tako vojsko Anglija ni bila pripravljena. V nekaterih tednih ali mesecih se zamujeno ne da popraviti. Iz vsega je toraj razvidno, da so vladne izjave samo slepilo, s katerim pa trajno ne bo mogla operirati, in bržkone ni več daleč čas, ko bode prebivalstvo tožilo one, katere sedaj obožava.

Irska sodba o sedanjih vojski. V predvčerajšnji seji angleške spodnje zbornice se je oglasil vodja irskih nacionalistov John Redmond in povedal o južno afriški vojski nastopno sodbo: Simpatija Irske je na strani južno-afriških republik. Irska stranka se zgraža nad to krivično in nedostojno vojsko in se bo ob vsaki priliki potegovala za neodvisnost južno-afriških republik, za katero sta se toliko borili. Irski narod je večinoma zadovoljen, da se je Anglija zapletla v sedanje zmešnjave, ker je nade, da se razmere obrnejo na bolje. Velika večina javnega mnjenja na Irskem je državni sovražna, toda nasprotno sedanji vojski ne izhaja iz tega sovražstva, marveč simpatija za Bure bi bila povsem jednaka, ko bi v vojsko ne bili zapleteni Angleži. Anglija danes ni sijajno, marveč sramotno osamljena, jedina Turčija ji je naklonila svojo simpatijo. (Posmeh mej somišljeniki.) Sodba vodivnih mož v Ameriki je nasprotna Angležem. Soglasna sodba celega sveta mora na vsak način biti mero-dajna. — Ta mož je govoril v smislu vseh Ircev, pa tudi z malo izjemo v smislu vsega omikanega sveta.

Vabilo k družbi sv. Mohorja.

Slovenci praznujemo letos stoletnico rojstva nepozabnega knezoškofa lavantinskega, Antona Martina Slomškega. Koliko zaslug si je Slomšek pridobil za naše ljudstvo, mora biti znano vsakemu Slovincu. On nam je osnoval tudi družbo sv. Mohorja; »plod je njegovega truda, rodila se je v njegovi

glavi«, pravi Slomškov življenjepisec g. prof. dr. A. Medved, ter nadaljuje: »Ob stoletnici Slomškovega rojstva je torej družba sv. Mohorja sveta dolžnost, hvaležno se spominjati svojega prezaslužnega ustanovitelja. Narod naj ne pozabi, da je v prvi vrsti vse Slomškova zasluga, karkoli je družba sv. Mohorja storila dobrega. On je sprožil prvi misel, naj se ustanovi; on je bil takoj začetkoma njen največji podpornik; on je spoznal živo potrebo take družbe v pouk in veselo razvedrilo slovenskega ljudstva.«

V teh besedah je lepo izražen visoki namen in veliki pomen Mohorjeve družbe! Slovenci, vabimo Vas, da proslavite stoletnico Slomškovega rojstva med drugim tudi s tem, da v čim največjem številu zopet pristopite naši družbi! Zvesti naj ji ostanejo vsi stari udje, pridobijo naj ti pa tudi prav mnogo novih udov, da se bo po Mohorjevih knjigah med Slovenci vedno bolj širil in utrjeval Slomškov verski in narodni duh!

Mnogih dobrot, katere ponuja naša družba svojim udom, ni treba znova naštevati. Opomnimo samo, da bode družba svojim udom letos poklonila sledeče knjige:

1. »Anton Martin Slomšek«. G. prof. dr. A. Medved v Mariboru nam je lepo in krepko opisal Slomškovo življenje in delo vanje in mnoge njegove zasluge za slovenski narod. Knjiga, ki bode tudi na zunanje lepo opravljena in okrašena z mnogimi podobami, naj v Slovincih ohrani spomin na njihovega velikega dobrotnika!

2. »Zgodbe sv. pisma«, VII. snopič. Učeni pisatelj g. kanonik dr. Fr. Lampé bo nadaljeval zgodbe sv. pisma, ki naj bi pač ne manjkale v nobeni slovenski hiši.

3. »Priprava na smrt«. Spisal je ta molitvenik, ki je preložen že v razne jezike, sv. Alfonz Ligvorski, poslovenil pa gosp. kanonik dr. A. Karlin. Knjiga obsega tehtna premišljevanja in razne molitve. Dobro bo služila Slovincem tako za domačo porabo, kakor za cerkev!

4. »Slovenska pesmarica«, II. zvezek. — Prvi zvezek naše pesmarice je udom dokaj ugajal in zelo pospešil slovensko umetno in narodno petje. Mnogo se je povpraševalo po drugem zvezku. Letos ga Mohorjani dobe in nadejamo se, da bomo s to knjigo prav ustregli svojim udom!

5. »Slovenske večernice«, 52. zvezek, bodo podale mnogo kratkočasnega in poučnega berila: 4 povesti, igrokaz, poučen sestavek itd. »Večernice« Slovincem ni treba znova priporočati; poznajo in radi jih berejo povsod!

6. »Koledar« za l. 1901. bo izšel v isti obliki kakor doslej in obsegal prav raznovrstno gradivo, tako da bo ponujal vsakemu nekaj.

To je torej književni dar, ki se že marljivo pripravlja v družbeni tiskarni in knjigovoznici. Slovenci, na Vas je, da te knjige romajo v čim največjem številu med naš narod, da se naša družba razširi povsod! — Gg. poverjenike še posebej prosimo, da tudi letos trudoljubivo nabirajo širom domovine raztrešena krdela Mohorjanov in jih vpisujejo v našo družbo. Nabiralne pole z denarjem naj se odboru dološijo kakor druga leta do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnostij in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne dološijo ob pravem času udnine!

Mili Bog naj blagoslovi naše delo in geslo za Mohorjevo družbo bodi: »Ne nazaj in navzdol, marveč vselej naprej in navzgor!«

V Celovcu, dne 5. februarja 1900.

Odbor.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. februarja.

Seja društva za krščansko umetnost dne 8. februarja je imela mnogo posla, in so se morale nekatere točke odmakniti za prihodnjo sejo. Predsednik č. kanonik Smrekar je radi obilice tvarine opozoril pri vsaki točki na glavne stvari in s tem znatno okrajšal pretres. Načrt nadinženirja Kirchschragerja za župno cerkev v Cerkljah pri Krškem se odobri, prav tako narisi za preslikanje presbiterija v kapiteljski cerkvi v Novem mestu. Vsprejel se je Vurnikov načrt za veliki altar na Brezjah. Altar bo tabernakeljski s kamenitim okvirjem za

6 m² veliko muzično sliko. Načrti za popravno Hrenoviške župne cerkve se niso vsprejeli v tej obliki, ker so bili odborniki mnjenja, da taka poprava ne bi bila zgradbi v korist. Skušnja ob zadnji potresni dobi uči, da take ob raznih časih zgrajene stavbe, oziroma popravljene, nimajo potrebne trdnosti. Zvonik podružnice v Tenetišah ni prišel v razgovor, ker ni znan slog dotične cerkve, in se zvonik sam o sebi brez ozira na celoto ne more odobriti. Stranski altari v Vodicah so nekoliko previtki, kar se lahko predrugači. Izmed treh načrtov za veliki altar v Šmartnem pri Litiji je najbolj slogu primeren Wagnerjev, dasi sta tudi oba Tomanova uzorna. Isto velja o prižnici. Društveniki so se iz tega vzroka izrekli za Wagnerjev načrt. — Društvenemu muzeju je daroval č. gosp. Frančišek Porenta, župnik v Križah pri Tržiču, star gotski kelih in č. g. Ludovik Schifferer tri lepe stare podobice slikane na pergament.

»Zore« druga in tretja številka izide v skupnem zvezku začetkom marca. Toliko v pojasnilo naročnikom. Ured. »Zore«

Shod volivcev je sklical štajerski dež. poslanec dr. Fr. Jurtela na nedeljo 11. t. m. popoldne po večernicah pri Sv. Križu tik Slatine v Ogrizkovi gostilni.

Občinske volitve v okolici celjski. Včeraj smo že poročali o sijajnem nastopu zavednih slovenskih volilcev v tej skupini. Danes se nam poročajo tudi imena izvoljenih slovenskih kandidatov. V I. volilnem razredu so izvoljeni odborniki: Lipovšek Franc iz Medloga, dr. Vrečko Josip iz Celja, Trupej Franc iz Babnega, Mirnik Mart (Anžič) iz Medloga, Kandolf Anton iz Dobrave, Kumer Jernej iz Pečovnika, Čeko Jernej iz Pristave, Mlakar Matija iz Pristave; namestniki: Bovha Janez iz Miklavškega hriba, Velenšek Franc iz Ostrožnega, Majer Martin iz Košnice, Lednik Jože iz Lokrovc. V II. volilnem razredu odborniki: Majdič Peter, Gor. Hudinja; Samec Franc, Ložnica; dr. Sernec Josip, Celje; Fazarinc Anton, Ostrožno; Samec Janez, Lokrovec; Goligranc Ferd., Gaberje; Radaj Ivan, Breg; Ropas Mart., Medlog; namestniki: Kmecl Janez, Gor. Hudinja; Kliner Franc, Ložnica; Dolenc Anton, Košnica; Planinšek Janez, Medlog. V III. volilnem razredu odborniki: Glinšek Matevž, Gor. Hud.; Skrabar Miha, Sava; Šah Karol, Lisce; Janič Jakob, Medlog; Mirnik Martin, Kos; Jezernik Jožef, Polule; dr. Dečko Ivan, Gaberje; mil. gosp. Ogradi Franc, Celje; namestniki: Murnik Janez, Babno; Šah Karol ml., Babno; Krušič Jože, Ložnica; Morčink Jože, Gaberje.

V Gradcu so imeli te dni veliko »žehto« že več let starega umazanega perila. Razni graški veljaki, ki igrajo v javnem življenju vplivno ulogo, so prali pred sodiščem svojo omadeževano čast. Šandalov žejno graško občinstvo se je pri tem izvrstno zabavalo, ker se je lahko prepričalo, da so tudi njih bogovi čisto navadni zemljani, ki ne presegajo normalne graške nravnosti. Zlasti žalostno ulogo je igral v teh častnih zadevah znani baron Rokitsansky. Socialni demokratje so spravili na zatožno klop bivšega urednika »Arbeiterfreund-a«, ta pa jo je popihal, zdaj pa toži uredništvo svojega nekdanjega urednika, ker ga je pustil na cedilu. Danes, 8. febr. je končana pravda med dr. Schöppel-om in soc. demokratoma dr. Schecherlom in Biehl-om. Graški porotniki so indirektno izjavili, da izraz lažnik in slični niso sploh žaljivi. Tudi značilno!

Umrli je dne 2. t. m. veleposestnik v Globokem pri Pišecah, Janez Urek. Rojen je bil l. 1831., bil je mož plemenitega značaja in vzgleden domoljub. N. p. v m.!

Politično društvo »Edinost« priredi prihodnjo nedeljo ob 4. uri popoldne javen shod na Kontovelju v dvorani gosp. Štoka. Razgovor bode o volitvah v tržaški deželni in mestni zbor.

Graško državno pravdnništvo se je v sredo, 7. t. m. proslavilo s tem, da je zaplenilo list, predno je bil dotiskan. Lekarinar W. Trnkoczy je pričakoval, da bo »Arbeiterwille« nadaljeval članke o lekarništvu in zdravilstvu, zato je dal list, predno je bil natiskan, prinesiti iz tiskarne in je že poprej izposloval zaplembo lista, predno je izšel. Soc. dem. so mu zato takoj isti večer priredili podoknico in razbili šipe. V velikih stiskah je nemška tiskarna, ki je kriva te

neprevidnosti, ker demokratje bržčas ne bodo hoteli več dajati lista tiskati tako nezanesljivemu podjetju, ki očitno podpira njih nasprotnike.

Porotne obravnave pri tržaškem dež. sodišču se prične 26. marca; predsedoval jim bode dvorni svetnik Urbančič.

Na Brezjah bo na sv. Jožefa dan izredna slovesnost. Škof bodo tam sprejeli krog 100 moških v Marijino družbo. Gorenjski možje in fantje bodo prišli ta dan gotovo iz vseh župnij mnogoštevilno k materi Mariji poslušat apostolski glas svojega škofa.

Iz celovške škofije. Župnijo Šmarje v labudski dolini je dobil č. g. J. Inanger, župnik v Dobrihah; župnijo Dropolje pa tamošnji provizor č. g. Janez Tschernitz.

Koroške novice. Na polju zmznul je v Zgornjem Mühlbachu dne 31. januarja 79letni gostač J. Schmölzer. — Na plesu umrla je dne 29. januarja v Himmelbergu gospa M. Rautar, soproga tamošnjega tovarnarja. Končala je ravno nek ples, nakrat ji je postalo slabo in zgrudila se je mrtva na tla. Zadela jo je srčna kap. — Urednik lista »Kärntner Zeitung«, gosp. Tschulick, zapusti Celovec ter se preseli v Bolcan na Tirolskem. — Trojčke (deklice) je porodila kmetska hči H. Hoi v Meiseldingu. Ista ženska je predlanskim porodila dvojčke. — Gospod potovalni učitelj Šumi bode dne 18. februarja predaval v Gajlarjevi gostilni v Ločah.

Gospodarska zadruga v Sinčivasi je imela lani, t. j. od koncem oktobra do 31. decembra denarnega prometa 66.513 gl. 64 kr. Stavba skladišča je stala 12.683 gl. 67 kr.

Obrotniki in trgovci, ki imajo v Nišu trgovinske zveze, dobé v trgovski in obrtniški zbornici važno informacijsko naznanilo.

Premeščen je davčni praktikant A. Adamič iz Litije v Škofjo Loko.

Novomeški vodovod. Kakor znano, delajo se že več časa priprave za vodovod. Vodo bodo napeljali iz Težkega potoka, politično oblastvo je že dalo dovoljenje. Prebivalci iz Stopič, Mehovega, Težkega potoka, Črmošnjic in Gotne vasi pa se ustavljajo, ker se boje, da jim vodovod potok ususi. Toda inženirji trdijo, da gre sedaj mnogo vode iz potoka v zemljo. Če zamaše dotične požiralnike, utegne biti dovolj vode.

Iz Tržiča se poroča, da se dne 6. t. m. županova volitev ni mogla vršiti, ker so nekateri volilci III. volilnega razreda proti volitvi vložili ugovor.

Na Spodnji Polskavi bode v nedeljo ob 1. uri v šolskem poslopju shod gospodarjev, da ustanove kmetijsko zadrugo. Govoril bode g. I. Kač iz Žalca.

Zdravje v Ljubljani. Od 28. jan. do 3. febr. je bilo 28 novorojencev, 3 mrtvorojeni; 26 jih je umrlo: 1 za ošpicami, 2 za vrtico, 6 za jetiko, 1 za vnetjem soplnih organov, 16 za različnimi boleznimi, med njimi je 7 tujcev, 14 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: 1 za ošpicami, 1 za oslovskim kašljem, 3 za vrtico in 1 za trachom.

Tatvina. Posestniku Jos. Zupančiču iz Hotiča je v ponedeljek zvečer Jože Majdič z Vač ukradel 30 kron in revolver. Orožnik iz Litije je drugi dan tatu zasačil.

* * *

Demonstracije na Reki. Nedavno smo poročali, da so Hrvatje in Italijani na Reki demonstrovati proti Mažarom. Sedaj državno pravdnništvo zaradi zločina javnega nasilstva toži 15 oseb.

Najcenejše potovanje. Minuli mesec je z Reke proti Novem Jorku odplula ladja »Heros«. Mej vožnjo pri Algiru pa so v skladišču na ladji zasačili tri skrite osebe. Pripeljani pred kapetana so povedali, da so: Dragotin Šestan, Marcel Lenac in Paškal Gerbiančič. V Algiru jih je kapetan izročil avstr. konzulatu.

Vino v vodi. Navadno vodo prilivajo vinu, italijanska ladja »Sansevera« pa je vino izlila v morje. Iz Sicilije je namreč peljala 60 sodov vina na Reko. Mej vožnjo pa je nastal vihar in mornarji so morali vino izpustiti v morje, da so se rešili.

Hrvaške starine na pariški razstavi. V Zagrebu se je te dni mudil peštanski vseučiliški profesor dr. Czobor, ki je na prošnjo ogerskega ministerstva in z do-

voljenjem zagrebskega stolnega kapitola izbral v zakladnici stolne cerkve razne starinske dragocenosti za pariško razstavo. Izbral je več miter, eno monstranco itd. Vse dragocenosti so seveda previdno zložili v zaboj. Tudi v hrvaškem muzeju je Czobor dobil 11 predmetov.

Dela asumpcionistov. Kakor znano, je francoska vlada začela brezozirno preganjati družbo asumpcionistov, ki se morejo ponašati s čudovitimi deli za krščansko omiko, katoliško cerkev in blagor bližnjega. Ti duhovniki delujejo v pastirstvu, v šoli, v misijonih, bolnicah itd. Ustanovili in vzdrževali so razna dobrotvorna društva, tako: Društvo sv. Frančiška Salez. za razširjanje svete vere na Francoskem; nad deset duhovskih semenšč, iz katerih je v zadnjih 20 letih izšlo okoli 400 duhovnikov; žensko društvo v podporo revežev, bratovščino naše Ljube Gospe, družbo hčera sv. Monike, bratovščino molitve za pravno izboljšanje delavskih stanov. Dalje izdajajo več časopisov in znanstvenih del. Tako izhaja »La Croix« v tri milijone izvodih, »Le Pelerin« v dveh milijonih, »Življenje svetnikov«, na teden 500.000 izvodov, »Sovremeniki«, 50.000 izvodov, »Kosmos«, »Questions actuelles«, »Noel« (za otroke), »Mois Pittoresque« (ilustrovan list za odrasle), »Razkrinkano prostozidarstvo«, »Nedeljski pogovori« (za delavce), »Bulletin des missions«, »Echo d'Orient«, »Echo de Jerusalem«, »Le Petit Bleu«; dalje publikacije »Katekizem v podobah«, okrožnice sv. očeta Leona XIII., šolske vesti itd. Dalje vzdržujejo dve ladiji »Sv. Peter« in »Sv. Pavel« s kapelico, lekarno, bolnico in knjižnico. Ti dve ladiji ploveta v Atlantskem morju, kjer si do 15.000 revnih Francozov, Belgijcev in Ircev služijo grenak kruh. — Tako dela mrtva roka!

Perosi je pred kratkim dovršil nov oratorij »La strage degli Innocenti« (Umor nedolžnih otrok) in zdaj je pričel »L'ingresso di Cristo in Gerusalemme« (Kristusov uhod v Jeruzalem).

Telefon Berlin-Pariz bode koncem tega meseca izročen javnemu prometu. Zveza je 1100 km. dolga.

Mažari znajo! »Bud. Hirlap« z veseljem poroča, da je bilo pred 30 leti več nemških otrok v peštanskih šolah, nego mažarskih. A danes je od 100 učencev že 91 Mažarov.

Ženske na pariškem vseučilišču. Na medicinskem oddelku je 129 dijakinj. Od teh je 91 Rusinj, 29 Francozinj, 5 Rumunk, 2 Nemki, 1 Angležinja, 1 Švicarica. Na oddelku za lepe umetnosti je 263 dijakinj, na pravnem oddelku 4, na naravoslovnem 35.

Lopov v policijski uniformi. V Messinu so potegnili v luknjo »policijskega maršala« Cavallara. Vse je še pred dnevi hvalilo njegovo vestnost, sedaj pa sedi ob vodi in kruhu, ker je nakrat prišlo na dan, da je bil zvest pristaš laških brigantov, katere je ščitil, ako so mu dajali — procentov. Tako si je pridobil v Kalabriji lep dom. Varnostne razmere v »kulturni« Italiji so res prekrasne!

David Hughes. V Londonu je nedavno umrl prof. David Hughes, ki je izumil po njem imenovani telegrafski aparat. Kot mlad človek se je iz Londona z družino izselil v severno Ameriko, kjer si je kot nadarjen godbenik pridobil dobro službo. L. 1855 je izumil znani aparat, ki mu je donesl mnogo imetja. L. 1861 je bil aparat uveden na Francoskem.

Trihinasto meso. Ameriški profesor H. W. je rabil trihinastega mesa za svoje poskuse. Gre torej k bližnjemu mesarju in ga vpraša, če ima morda kaj takega mesa. »Včasih«, odgovori le-ta, »pa ga moram vselej zavreči.« »Kadar ga bode zopet kaj imeli«, pravi profesor, »pošljite ga nekaj meni (seveda je menil, da v laboratorij). Mesar obljubi, četudi z nekim strahom. — Pretečejo trije tedni, in profesor postane nevoljen. Gre tedaj zopet k mesarju in vpraša, če še ni nič dobil zanj. »Seveda«, odgovori mesar, »pred dobrim tednom sem ga vam poslal dva funta.« Profesor zategne pomenljivo svoj učen obraz in pravi: »Kam pa ste ga poslali?« »Na dom«, odgovori mesar. — Gotovo je vsa družina trdnega zdravja.

Kaj zna mačka. V Buffallo v Severni Ameriki se je zgodil nedavno sledeči dogo-

dek: Hči visokega uradnika se pogovarja v sprejemni sobi z nekim gospodom. V naročju gladi svojo ljubljeno mačko, kateri pa to ni po volji. Žival prične gosti in nenkrat se zažene deklici v obraz. K sreči jo le-ta še pravočasno odbije, a mačka ji zasadi ostre kremplje v roke in jo opraska. Ko se je tudi tu otrese, se ji besna živa-zagrizi v nogo, odkoder jo s težavo odtrga prestrašeni gospod. Deklico so potem preljali v Pasteurov zavod.

Društva.

(Shod poštarjev.) Dne 29. januarja t. l. sklicalo je društvo c. kr. poštarjev ter poštinih upraviteljev iz Kranjske, s Primorskega in iz Dalmacije izvanreden shod v Trstu, na katerem so zborovalci ogorčeni protestovali proti najnovejšim odredbam, — katere odredbe tvorijo del pričakovane reorganizacije pošt na deželi — iz katerih pa se razvidi, da ne namerava poštna uprava finančno stanje poštarjev na deželi izboljšati, temveč celo poslabšati. Že nad 27 let prosijo ter moledujejo »z erarični poštini uslužbenci«, poštno in brzojavno upravo, da bi jim ista njih kritične, od uprave same kot nevzdržljive označene odnose izboljšala, no po številnih praznih obljubah doneslo nam je l. 1900 pričetek naše reforme a hkrati — bridko razočaranje. K zborovanju došlo je blizu 70 imeteljev ter imeteljic večjih pošt na deželi; nekateri celo iz daljne Dalmacije, veliko c. kr. poštarjev je bilo zastopanih po pooblaščenih; kot zastopnika poštne in brzojavnega vodstva sta bila navzoča poštini svetnik g. Artur Marcocchia pl. Marcani ter višji poštini komisar g. Fr. Hummel. Društveni predsednik g. A. Schrey poročal je v daljšem govoru o korakih, katere je storil v preteklem letu v zvezi s predsedniki poštarskih društev ostalih kronovin v dosegu boljših razmer poštarskemu stanu na deželi. Odposlala se je v zadevi reorganizacije prošnja na Njega Veličanstvo, stavila se so se po poslancih interpelacije, deputacija društvenih predsednikov bila je v avdijenci pri cesarju ter opetovano pri sekcijskem načelniku, kateri jim je vsakokrat zatrdil, da bode vsled preosnove pošt na deželi i stanje poštarjev izboljšano, a že prve »famosne« odredbe v zadevi plač pismo nos nam dokazujejo, koliko je tem zatrdilom verjeti. Najvišja služabniška plača odmerjena je v reorganizaciji za pošte na Kranjskem s 770 K, najnižja s 140 K za 1 delavno silo. Ta smešna plača naj nadomestuje poštarjem na deželi odpravljen dostavnino, s to plačo naj plačuje poštar poštne sela, kateri naj bode povsem zanesljiva, izobražena ter dveh deželnih jezikov v govoru in pisavi zmožna oseba, s to plačo naj mu nabavlja potrebno službeno obleko, ga oskrbuje v času boleznij, ga vzdržuje v starosti, iz te plače pa naj si poštar nadalje še poišče povračil za poročstvo ter za njegovo brezmejno odgovornost. Dostavnina je docela odpravljena, a mesto nje se poštarjem na deželi ni dala polna odškodnina, katero so opravičeni zahtevati in katero bodo odločno zahtevali, kajti ti postranski dohodki so jim zagotovljeni vsled pogodbe s poštno upravo, za katero pa velja šestmesečna odpoved. So poštarji celo na Kranjskem, kateri z jubijo glasom te naredbe do 2000 K postranskih dohodkov, nekateri celo še več. S to naredbo hoče erar priti s podraženjem vrednostnic le do novih dohodkov a poštarje na deželi hoče odpraviti z lepimi besedami. Poštenu erarju donša pošta letnih 10 milijonov kron dohodkov, s katerimi se zida za poštne urade po mestih palačo za palačo a ti ubogi poštar na deželi — strada. — Poštne uslužbenice je dandanes primerjati »državnim poštanim konjem« katerim ne gre nobenega počitka, a na drugi strani bodemo menda še doživeli, da bode poštna uprava razpisavala poštarske službe kot »časne« službe, katere naj se opravljajo brez — plače.

Od leta do leta se nalaga poštarjem na deželi večja ter težavnejša dela, tako da je isti sedaj že komaj svoji nalogi kos. Opravila pri poštini hranilnici so se podvojila, denarni promet velikansko pomnožil! Za vsa ta dela je odgovoren c. kr. poštar z vsem svojim premoženjem, vendar se ga namerava z odpravo dostavnin še prikrajšati na njegovi dosedanji beraški plači. Brzojavni preglednik ima letnih 1440 do 1680 kron plače, a poštar na deželi 300 do 1000 kron ter nobenega socialnega ugleda. Radovedni smo, so li že skušali živeti gospodje na Dunaju, ko nam določajo plačo z letno plačo 300 kron; če še niso, naj to poskusijo. Napoveduje se nam poboljšek v plači, a ta kaže biti tako minimalna, da ne bode najvišja plača poštarja I. razreda dosegla prejemkov plače državnega uradnika X. razreda, vključ temu, da mora prvi večja ter težavnejša dela opravljati, kot zadnji, in da ima c. kr. poštar na deželi tako odgovornost, kot malokateri poštini državni uradnik; vrhu tega pa nima pričakovati c. kr. poštar I. razreda prve stopnje nobenega povišanja plače ter mu je izključen vsak avancement, dan na dan vprežen nima namestnika ob

času dopusta, oziroma ob času boleznij ter mora celo sam iz svojega plačevati v penzijski fond. Iz navedenega se zadostno razvidi, da je namen poštne uprave, spraviti poštarje z dežja pod kap. — V resoluciji, katere se je na tem shodu sklenila in katere se bode po gospodu predsedniku nemudoma odposlala na trgovinsko ministerstvo, se protestuje proti enaki reorganizaciji pošt na deželi ter se prosi, da se razveljavi dosedanje odredbe poštne uprave in da se skliče v svrhu novozapočete akcije v zboljšanje stanja poštarjev po deželi posebno en-keto na Dunaj, v kateri naj bi bili zastopani poštarji odposlanci iz vseh dežel. — V tej resoluciji se nadalje zahteva, da se vendar že enkrat postopa s poštarji na deželi pravično, naj se brezpogojno vpelje konkretni status ter prizna poštarjem višje plače ter sorazmerno tem višjim plačam i petletnice; pri tem pa naj se ne pozabi poštinih upraviteljev ter naj se ne odlašajo več z njihovim vprašanjem, temveč naj se ga uprava loti z vso resnobo, da se ohrani prepotrebni ugled poštarskega ter zabrani vohod bedi in zanemarjenosti. Precejšnjemu številu zborovalcev zdela se je v njih užaljenosti ta resolucija premehka ter so predlagali, da naj se brzojavnim potom javi poštini upravi, da naj s 1. februarjem 1900 vzame poštne službe v svojo režijo, naj bode za nje sama odgovorna ter naj shaja z njimi, kakor ve in zna. Ta predlog sicer ni obveljal, vendar se že iz tega, da se je ta predlog stavil, lahko razvidi, kako vre mej njimi in kake dobrote pripoznajo dosedanji odredbam. — Govorili so še razni govorniki, kateri so kritikovali v ostrih besedah ter mej splošnim razburjenjem najnovejše reorganizacijske odredbe, na kar se je sprejel predlog, da predsedniki nemudoma skličejo splošni poštarski shod na Dunaju in da se raznim časopisom izreče zahvala za njih podporo s priobčevanjem raznih člankov; končno se je pooblastil gospod predsednik, da stopi v dogovor z najspretnjšim in najcenejšim izdelovalcem vozov novega zistema, pri katerem naj bi poštarji naročevali potrebne vozove. — Po poročilu načelnika društvene bolniške blagajne, katero poročilo se je vzelo na znanje, sklenilo se je zborovati prihodnje leto v Ljubljani, na kar se je zaključil shod s trikratnim »živio!« cesarju.

(Podpornemu društvu za slovenske velikošolce na Dunaju) so v zadnjih treh mesecih darovali: Visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogošastje za revne slovenske velikošolce na pravniški in modroslovski fakulteti dunajske univerze 380 K; slavno hranilno in posojilno društvo v Ptuj meseca novembra pr. leta 120 K, meseca decembra pr. l. 90 K in meseca januarja t. l. 120 K, skupaj 390 K; slavnica posojilnica za Stari Trg, Lož in sosedstvo 40 K; Slovenci v Litiji po g. Ivanu Jenku 40 K; slavnica posojilnica in hranilnica v Moravčah 20 K; g. Viljem Polak v Ljubljani (Franciški trg 12) 20 K; po 10 K. so darovali gg.: Dr. Klem Seshun, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju; Mh. Vošnjak, veleposlanec itd. v Gorici; Al. Kremžar, magistr. svetnik na Dunaju; Ant. Svetina, c. kr. notar v Pliberku; slavnica »slovenski klub« v Celovcu; France Majdič, c. kr. okrajni živinodržavnik v Logatcu; Makso Pleteršnik, c. kr. profesor v Ljubljani; Jos. Stritar, c. kr. profesor na Dunaju; po 6 K: Štef. Lapajne, c. kr. okrajni nadkomisar v Litiji; Alojzij Karba, c. kr. poštini pristav na Dunaju; dr. Jos. Mantuani, c. kr. amanuensis dvorne knjižnice; France Hrašovec, c. kr. okrajni sodnik v pok. v Gradcu; Fr. Oblak, c. kr. poštini kontrolor na Dunaju; g. Fani Picek v Ribnici (na Kranjskem); Ivan Arh, c. in kr. višji upravitelj na Dunaju; France Svetič, vzgojevalec v Hauensteinu (na Češkem); preč. gosp. Anton Lednik, župnik v Ložah pri Konjicah, 5 K; gospa Al. Kunaj, posestnica v Konjicah, in gospica Milka Pirnat, učiteljica v Konjicah, po 4 K; Ferdin. Seidl, c. kr. profesor v Gorici, 5 K; Andrej Svetlin iz Podboršta 4 K; Egidij Fux, c. kr. poštar v Ljubnem, 4 K; neimenovan na Dunaju 4 K; Bogumil Vošnjak, sedmošolec v Gorici, 2 K; Ivan Stanič v Kanalu 1 krono 20 v. — Blagim darovalkam in darovalcem bodi najiskrenejša zahvala! Društvo je tekočega šolskega leta razdelilo: Meseca novembra pr. leta 44 velikošolcem 244 K v denarju, 356 obednic, skupaj 422 K, meseca decembra pr. leta 46 velikošolcem 280 K v denarju in 203 obednic, skupaj 384 K; meseca januarja t. l. 38 velikošolcem 314 K, 141 obednic, skupaj 384 K 50 v. V treh mesecih je društvo razdelilo 1190 K 50 v. — Društveni odbor iskreno prosi, da vsak po svoji moči daruje za bedne mlade rojake na dunajskih visokih šolah. — Darove bode hvaležno sprejemal društveni blagajnik gospod dr. Klem. Seshun, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju, I., Singerstrasse št. 7.

(Pri občnem zboru katol. izobraževalnega društva sv. Jožefa v Trzinu), ki se je vršil v nedeljo 28. p. m., so bili izvoljeni v odbor: predsednik g. I. Nadrah, podpredsednik g. J. Potokar, tajnik g. Fr. Ahačič, knjižničar g. J. Papor, blagajnik g. Anton Mikič; poleg teh so bili iz-

voljeni v odbor še gg.: K. Končar, P. Perko, Fr. Vidic, J. Bahun in M. Papor.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 9. februarja. Železniški minister je dovolil tvrdki Siemens in Halske predela za razne proge električnih železnic v ljubljanski okolici in v Ljubljani.

Dunaj, 9. febr. Včeraj je sprejel cesar v avdijenci štajerskega deželnega ces. namestnika grofa Claryja.

Dunaj, 9. febr. Nadvojvoda Oton bode v najkrajšem času odšel na potovanje v Egipt.

Dunaj, 9. febr. Spravna pogajanja se nadaljujejo, v današnji seji sta se stranki precej približali.

Dunaj, 9. febr. Član gosposke zbornice grof. Ferd. Deym je danes jutraj nenadoma umrl.

Trst, 9. februarja. Listi poročajo malo verjetno vest, da je italijanska konservativna stranka tržaškimi Slovence za prihodnje deželnozborske, oziroma občinske volitve ponudila kompromis proti progressistom in socialnim demokratom, da pa do kompromisa ne pride, ker Slovenci preveč zahtevajo.

Gorica, 9. febr. Zatrjuje se, da bode oddelek bosenskih vojakov predstavljen z Dunaja v Gorico. Občinski svet goriški bode protestoval proti tej nameri.

Opava, 9. febr. (C. B.) Položaj v okrožju premogarskega štrajka je nespremenjen. Jednako se poroča iz Prage.

Rim, 9. februarja. Sveti oče je sprejel v avdijenci dunajskega župana dr. Luegerja.

Vojska v Južni Afriki.

General Buller je dne 5. t. m. toraj res prekoratil Tugelo, kakor pravi, na dveh krajih in sicer blizu broda Potgieters in pa nad brodom Trichard, a v novo došli poročilih se govori samo o dogodkih pri prvem prehodu. Mej vrstami spodaj objavljenih poročil iz Londona je razvidno, da prehod ni bil poseben sijajen in tudi z dosedanjim nadaljnim vspehom se Buller ne more posebno pohvaliti. »Standard« govori o »razmeroma majhnih« izgubah. Določneje se že izražajo »Times«, ki naglašajo, da je bil general Lyttleton pognan s Doorn Kloofa, po angleški razlagi bi se to reklo, »bil je oviran na nadaljnem prodiranju.« Bržkone istotako izjavljeni poskus brigade generala Wynessa se imenuje »dozdevni« napad. Angleži so zasedli za sedaj samo Val-Kranz, ki leži nasproti Potgietersdriftu na severnem bregu Tugele, drugi kraji, kakor Zwartekop, Mont Alice, so pa še vsi na jugu Tugele, kje pa je Ladysmith! Od Val-Kranza dalje vodi res ravna cesta v Ladysmith, a ta pot je je dolga dobrih 25 km, burska moč pa je na tej progi poskrbela za zadostno varstvo. Buller bo moral toraj dobro delati, da pride ob tednu v Ladysmith. Sicer si je pa že sedaj podaljšal rok, ko trdi, da je bil rok prvega tedna določen le za prekorachenje Tugele. O prehodu samem se poroča listom splošno sledeče: Prehod se je izvršil v ponedeljek jutraj in sicer v dveh kolonah. Levo angleško krilo, 11. brigada pod generalom Wynnesom si je izbrala bržkone zopet Potgietersdrift za prehod, mej tem ko je Lyttletonova brigada na desnem krilu precej severno po zasilnem mostu pomikala se čez reko. Levo krilo so Buri pognali nazaj, Lyttleton pa je zasedel Vaalkranz ter se pomikal proti Krantz-Kloofu. Buri se nahajajo nasprotno na Spinskopu in Doorn-Kloofu. Ako jih Angleži ne preženo s teh dveh postojank, se Lyttleton ne more trajno vzdržati na sedanjem mestu.

Vroč boj bide tudi Macdonald z Buri ob reki Modder.

Dunaj, 9. febr. (C. B.) Iz Modder-Rivera poroča general Macdonald 8. t. m.: Angleži so odbili celo vrsto burskih napadov na Macdonaldovo armado na gori Koodoos. Angleži so izgubili 50 mož.

London, 9. febr. Poročila o najnovejši bitki ob Tugeli so zelo nejasna ter si v mnogem nasprotujejo; najbrže jih cenzura striže in nejasne dela, kar za Anglijo ni dobro znamenje.

London, 9. februar. „Times“ poročajo iz tabora pri Spearmanovi farmi 7. t. m.: Burska postojanka na nekem gorskem vrhu je bila dobro zavarovana in se je raztezala od Spionskopa tri milje proti vzhodu. Wynnessova brigada je izvršila dozdevni napad, podpiralo jo je pet baterij, ki so opozarjale burske strelce nase. Glavni napad na desnem krilu je izvršila Lyttletonova brigada: prekoračila je Tugelo po napravljenem mostu in napadla ondotni najbolj južni holm. Buri so z Dom-Kloofa s topovi streljali na Angleže in jih ovirali pri prodiranju. Ostati so morali na prejšnjem mestu. Drugi dan se ni prodiralo dalje. Popoldne je sovražnik znova napadel in sicer z uspehom. Šele došla pomoč nam je pomagala potisniti Bure nazaj.

London, 9. febr. „Standard“ poroča iz tabora Spearman 7. t. m.: Mej tam ko je 11. brigada manevrirala, prodirala je ostala izbrana pehota, ki je bila v nedeljo ponoči na gori Alice, ob Zwarts-kopu na desnem krilu. Korakala je proti Waalkrantzu, ki je ob direktni cesti v Ladysmith. Po dvehurnem potovanju so se Angleži približali Burom na strelno daljavo. Bližnji kopje so vzeli z bajonet. Kmalu za tem so pregnali bursko baterijo z drugega kopje. Dne 6. t. m. pop. so Buri poskusili dobiti nazaj izgubljeni postojanki, a brez uspeha. Imeli so veliko izgubo. Streljali so Buri zelo silovito. Angleške izgube so primeroma (!) majhne. Sovražnik se je, kakor vedno, boril skrajno trdovratno.

London, 9. februar. Iz Spearmans-Campa poročajo 7. t. m. zvečer ob 6. uri 45 min.: V ponedeljek zjutraj so prekoračile angleške čete Tugelo. Isti dan je dobila pehota povelje, naj se umakne; to gibanje se je izvršilo mej silovitim streljanjem iz topov. Potem je prvi del zasedel Waalkrantz. Nadaljno prodiranje je nemogoče, dokler so Buri na Spionskopu in Doorn-Kloofu. Naša naloga je sila težavna. Izgubili smo 260 mož.

London, 9. februar. „Times“ piše, da se najbrže Bullerju njegov poskus ni obnesel in bi tudi ne bilo posebnega pomena, ako bi prišel v Ladysmith, dokler ne premaga v Natalu Burov v odločilni bitki. Važno je le to, da Buller sedaj zadržuje bursko armado, da ne more proti Colesbergu, kjer se zbirajo glavne angleške moči.

London, 9. febr. General Buller je izgubil od zadnjega poraza do minulega torka 2 častnika ubita, 15 ranjenih in približno 216 mož ubitih in ranjenih.

London, 9. februar. Iz Sterkstroma poročajo, da je Gatacre odbil napad Burov na njegovo krilo. Buri so vjeli več Angležev.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni, prev. I. B.—č.

(Dalje.)

Šesto poglavje.

„S čim vam morem ustreči?“ reče don Rodrigo ter se postavi sredi sobe. Tako so se glasile besede; toda iz načina, kako so bile izgovorjene, se je dalo jasno posneti: „Pazi, pred kom stojiš, pretehtaj besede in požuri se!“

Ni bilo boljšega in hitrejšega sredstva, ohrabriti očeta Cristofora, kakor ošabno ga nagovoriti. Stal je tu zamišljen, iskal besed ter mej prsti prebiral jagode na molku, katerega je imel na pasu: kakor da bi bil hotel na kateri teh jagod dobiti začetek svojega govora. Ob takem vedenji don Rodriga pa je imel namah več besed na jeziku, kot jih je bilo treba. Vendar boječ se, da ne bi izjavil svoje, ali — kar je bilo mnogo več — tuje zadeve, popravi in vkroji besede, ki so mu bile na jeziku, ter reče s previdno ponižnostjo: „Prišel sem vas prositi pravice in dobrohotnosti. Neki malopridneži so se poslužili vašega presvitelega imena, da so ostrašili ubozega kurata in mu zabranili, izpolniti svojo dolžnost, ter so tako prevarali dva nedolžna človeka. Vi morete z jedno besedo osramotiti te ljudi, pripomoči pravici do veljave in pomagati ubožcem, katerim se je zgodila takó grozna krivica. Vi morete in... ker morete... vest, čast...“

„O moji vesti bodele govorili, kadar bom prišel k vam k spovedi. Svojo čast pa varujem jaz sam. Kdor koli bi se drznil z menoj vred skrbeti za njo, ta je v mojih očeh predrznež, ki mojo čast žali.“

Oče Cristoforo uvidi, da hoče don Rodrigo njegovim besedam podtakniti slab namen, premeniti razgovor v prepir in mu vzeti priliko, priti do pravega jedra. Radi tega sklence še trdneje, ohraniti si potrpežljivost in požreti vse, kar mu bode oni dejal, zato odgovori takoj s krotkim glasom: „Ako sem kaj rekel, kar vas žali, storil sem to izvestno proti svoji volji. Le poučite me, pokarajte me, ako ne znam spodobno govoriti; toda blagovolite me poslušati. Za božjo voljo, pri onem Bogu, pred katerim se bomo morali vsi prikazati...“ — pri tem je vzel med prste in držal svojemu srepo gledajočemu poslušalcu pred oči leseno mrtvaško glavo, ki je visela na njegovem molku — „ne ustavljajte se izkazati pravico ubožcem, ker vam je lahko in ste to storiti dolžni! Mislite, da Bog vedno gleda na-nje in da čuje njih jok in njihove vzdih! Mogočna je nedolžnost v svojem...“

„Ej, oče!“ prekine ga rezko don Rodrigo, „jaz imam veliko spoštovanje pred vašo obleko. Utegnil pa bi pozabiti na to, če vidim, da ta obleka odeva moža, ki se je drznil kot vohun prikristi se v mojo hišo.“

Kri stopi pri teh besedah menihu v glavo. Držeč se kakor bolnik, ki požira trpko zdravilo, reče: „Vi sami ne verujete, da zaslužim tak priimek. Vi čutite v svojem srcu, da moj nastop tu pred vami nima ne podlega, ne prezirljivega namena. Čujte me, gospod don Rodrigo! Hotel Bog, da ne pride dan, ko bi se vi kesali, ker me niste poslušali! Ne zametujte svoje slave... kakšna slava, gospod don Rodrigo! kakšna slava pred ljudmi! In pred Bogom! Vi premorete veliko na svetu, toda...“

„Veste vi“, reče don Rodrigo jezno, pa vendar ne brez nekake bojazni, „veste vi: kadar me prime muha, da bi rad čul pridigo, najdem tudi jaz pot v cerkev, kakor delajo to drugi. Toda v moji hiši! Oh! nadaljuje prisiljeno se nasmehujoč, „vi me imate za več kot sem. Pridigarja domá! To si privoščijo le knezi!“

„In tisti Bog, ki obračunava s knezi od besed, katere jim je govoril na njih dvorih, tisti Bog, ki vam izkazuje baš sedaj svoje usmiljenje, ker vam pošilja svojega služabnika, nevrednega in revnega, a venderle svojega služabnika prosit za nedolžno...“

(Konec prih.)

Posamezne številke „Slovenca“ v Ljubljani so na prodaj

razun v upravnistvu lista Kopitarjeva ulice 2, še v naslednjih trafikah tobaka:

Pred škofijo št. 13. pri g. Štefetu; na trgu sv. Jakoba št. 6. pri g. Gr. Podrekarju; na Dunajski cesti št. 14. pri g. Fr. Blaž-u; na Rimski cesti št. 20. pri g. Jos. Sušnik.

Umrli so:

6. februarja. Hortenza Schober, zaupnica, 29 let, Dunajska cesta 6, srčna hiba. — Vojteh Kokalj, dijak, 18 let, Mestni trg 9, angina.
7. februarja. Franc Bahovec, posestnik, Florijanske ulice 23, nepritis chron. — Ema Fridrih, prokuristova žena, 36 let, Mestni trg 13, myelitis.
8. februarja. Vilko Pečnik, ključarja sin, 10 mesecev, Ulice na Grad 5, plućnica.

V hiralnici:

5. februarja. Lorenc Cunder, gostač, 76 let abscesus.

V bolnišnici:

6. februarja. Franc Pohorč, posestnik, 32 let, nepritis.

Cena žitu na dunajski borzi dne 8. februarja 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad	gl.	7 90	do gl.	7 91
» » maj-juni	»	»	»	»
» » jesen	»	8 07	»	8 08
Rž za pomlad	»	6 79	»	6 80
» » jesen	»	6 86	»	6 88
Turšica za maj-junij	»	5 26	»	5 27
Oves za pomlad	»	5 34	»	5 35
» » maj-junij	»	»	»	»

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
8.	9. zveč.	731.3	2 7	sl. jug	oblačno	0 0
9.	7. zjutr.	31.8	2 4	sl. zah. jug.	oblačno	0 0
9.	2. popol.	31.0	4 1	sr. jug	»	»

Srednja včerajšnja temperatura 2 1°, normale: - 0 9°.

Zahvala. 106 1-1

Povodom britke izgube našega draga in nepozabnega brata, gospoda

Avgust Kavčič-a

se prav iskreno zahvaljujemo tem potom vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za spremstvo draga rajnega k večnemu počitku. Osebito in posebej pa izrekamo milstni gospej Jehačini ovej in blagorodnemu gospodu J. Jehačini za njihov blagi čin človekoljubnosti, vrlemu društvu „Sokol“, ki se je udeležil spreveda z zastavo, in vsem darovalcem krasnih vencev našo najtoplejo zahvalo.

V Ljubljani, dne 7. februarja 1900.

Žalujejoči bratje.

Št. 4242.

Razpis.

Radi oddaje zidarških, klesarskih, tesarskih, krovskih in kleparskih del, kakor tudi za dobavo železnine za zgradbo mestne jubilejske ubožnice vršila se bode

dne 24. februarja ob 10. uri dopoldne

javna pismena ponudbena razprava

pri podpisnem mestnem magistratu v pisarni mestnega stavbenega urada, kjer so tudi vsi načrti, proračuni, pogoji in drugi zadevni pripomočki ob navadnih uradnih urah vsakemu na upogled razgrnjeni. V ponudbah, katere je do določenega časa vložiti zapečatene ter opremljene s pravilno kolekovanimi prilogami in s 5% — na podlagi skupnih ponudnih zneskov določenim — vadijem, navedi ponudnik jednotne cene in na njih podstavi preračunjene skupne zneske s številkami in besedami. Pripominja se, da se na ponudbe, katere se bodo pogojno glasile, ali na take, katere bodo prekasno vložene, ne bode oziralo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 7. februarja 1900.

Dunajska borza.									
Dne 9. februarja.									
Skupni državni dolg v notab.	99-95	20 mark	23-62	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	107-50	Salmove srečke, 40 gld.	173-50		
Skupni državni dolg v srebru	99-90	20 frankov (napoleonor)	19-25	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	96-10	St. Genois srečke, 40 gld.	176—		
Avstrijska zlata renta 4%	99-20	Italijanski bankovci	89-0	Prijoritete obveznice državne železnice	87-60	Waldsteinove srečke, 20 gld.	178—		
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	99-65	C. kr. cekini	11-38	» » južne železnice 3%	69-50	Ljubljanske srečke	49—		
Ogerska zlata renta 4%	98-90			» » južne železnice 5%	101—	Akcie anglo-avstrijske banke, 200 gld.	123-90		
Ogerska krona renta 4%, 200	94-25			» » dolenskih železnice 4%	99-50	Akcie Ferdinandove sev. želez., 1000 gld. st. v.	298-75		
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	127-40			Kreditne srečke, 100 gld.	396—	Akcie tržaškega Lloydja, 500 gld.	79—		
Kreditne delnice, 160 gld.	238-15			4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	340—	Akcie južne železnice, 200 gld. sr.	24-75		
London vista	242-20			Avstrijskega rubeškega križa srečke, 10 gld.	42-50	Splošna avstrijska stavbinska družba	99-25		
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118-10			Ogerskega	22-30	Montanska družba avstr. plan.	275-75		
				Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	13-60	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	304—		
				Dunavske vravnavne srečke 5%	59—	Papirnih rubljev 100	253—		

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulazina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l. Strobelgasse 2.

Pojasnila

v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.